

Gids Werkplekleren

voor studenten, mentoren en opleiders

Studiejaar 2025-2026

Saxion pabo deeltijd

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
1. Samen Opleiden & Professionaliseren	4
1.1 Begeleiding werkpleklers	4
1.2 Afspraken werkpleklers (WPL)	5
1.3 Stageovereenkomst werkpleklers & LIO	6
2. Bekwaamheidseisen	7
2.1 Beroepsbeeld en bekwaamheden.....	7
Pedagogische bekwaamheid	7
Vakdidactische bekwaamheid	7
Vakinhoudelijk bekwaam.....	8
Onderzoekend handelen en professionele identiteit.....	9
2.2 Werkplekleerdoelen.....	10
3. Beoordeling werkpleklers	11
3.1 Formatieve beoordeling	11
3.2 Summatieve beoordeling.....	11
4. Opdrachten in de praktijk.....	13
Bijlage A Jaarplanning werkpleklers deeltijd	14
Bijlage B Instructie & workflow voor de beoordeling WPL	19
Bijlage C Leerdoelen Werkpleklers (Studiejaar 2025-2026)	21

Inleiding

Beste student,

Deze handleiding is bedoeld om je informatie te geven over de organisatie, inhoud en beoordeling van het werkplekleren (WPL). Voor jou als student* is het belangrijk om te weten wat er van je wordt verwacht en wat je kunt verwachten van de mensen die jou in de praktijk begeleiden en beoordelen.

Als deeltijdstudent krijg je een leerwerkplek aangeboden op een opleidingsschool van partnerschap De Stedendriehoek óf op een opleidingsschool van partnerschap Twente Oost of Twente West, waarbij we rekening houden met de reisafstand tussen je woonplaats en de opleidingsschool. Daarmee ben je verzekerd van een opleidingsschool die bewust kiest voor het opleiden van pabostudenten en tevens over voorzieningen beschikt om je zo goed mogelijk te begeleiden.

De pabo onderhoudt intensieve contacten met alle opleidingsscholen en streeft ernaar om praktijkleren en theorie-aanbod zoveel mogelijk te verbinden. Je wordt begeleid door mentoren, een schoolopleider vanuit de school, het werkveld, en een instituutopleider vanuit de opleiding.

Zoals benoemd, werkt Saxion pabo samen met opleidingsscholen in een drietal partnerschappen. Binnen deze partnerschappen ga jij jouw WPL-fases doorlopen. De uitgangspunten vanuit de opleiding zijn voor alle studenten hetzelfde. De invulling ervan kan per partnerschap of per school verschillen. Zo kan jij en ook iedere opleidingsschool de eigen 'kleur' behouden.

Als zij-instromer-in-het-beroep heb je een tijdelijke aanstelling bij een schoolbestuur en heb je een leerwerkplek op één van de basisscholen. Dit kan ook een basisschool/opleidingsschool buiten ons netwerk van opleidingsscholen zijn. Met het bestuur van de betreffende stichting is dan ook afgesproken dat je begeleid wordt door een mentor/werkplekbegeleider van de school of stichting zelf. De beoordeling vindt plaats in samenspraak met de pabo.

We hopen dat deze gids aan jou, maar ook aan je begeleiders voldoende informatie geeft om van je werkplekleren een mooie en leerzame tijd te maken.

Saxion, augustus 2025

[* in deze handleiding kan voor 'student' ook 'zij-instromer' worden gelezen]

1. Samen Opleiden & Professionaliseren

Bij het 'Samen Opleiden & Professionaliseren (SO&P)' werken (basis)scholen en de lerarenopleiding samen om jou op te leiden tot een professionele leerkracht. Je opleiding vindt plaats op het instituut en in de praktijk.

Vanaf de start van je opleiding wordt een belangrijk deel van de opleiding ingevuld door werkplekleren op een opleidingsschool. Naast het leren in je stagegroep werk je met andere studenten van de opleidingsschool, in de school of binnen de stichting aan je leerdoelen.

Het Samen Opleiden & Professionaliseren is een regionale samenwerking waarin de afspraken over het werkplekleren zijn vormgegeven in een partnerschap. Jouw opleiding werkt samen met twee partnerschappen, namelijk Lerende Leraren en de Stedendriehoek. Omdat het regionale samenwerkingen zijn, kan er sprake zijn van (kleine) verschillen bij de uitvoering van het werkplekleren.

Meer informatie over de partnerschappen is te vinden op de website van de partnerschappen:

- [Lerende Leraren](#)
- [De Stedendriehoek](#)

1.1 Begeleiding werkplekleren

Samen Opleiden & Professionaliseren (SO&P) versterkt de samenwerking tussen basisscholen en de lerarenopleiding. Er is sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid voor het opleiden van studenten en daarmee een betere afstemming tussen theorie en praktijk.

Op de opleidingsschool wordt de student begeleid door de mentor(en), schoolopleider en instituutopleider. De instituutopleider (IO) is docent op het opleidingsinstituut en heeft kennis VOOR de praktijk (theorie). Een schoolopleider (SO) vertegenwoordigt de basisschool en heeft kennis IN de praktijk (praktijk in de groep). Samen zijn ze onderdeel van een team waarbij ze jou begeleiden in het verbinden van deze kennis naar kennis VAN de praktijk.

De IO werkt nauw samen met de SO in de onderwijspraktijk en staat zodoende in nauw contact met de aan de partnerschappen verbonden opleidingsscholen. De IO is gericht op het opbouwen, continueren en uitbouwen van een adequate structurele en kwalitatief sterke samenwerking binnen de opleidingsscholen. De IO is binnen de opleidingsschool het gezicht vanuit het opleidingsinstituut, zoals de (coördinerend) SO dat is vanuit het schoolbestuur. De samenwerking tussen IO en (coördinerend) SO is cruciaal. Samen vormen zij een belangrijke schakel tussen werkveld en opleidingsinstituut, zowel inhoudelijk als organisatorisch.

De IO vormt samen met de mentor en de SO een team dat verantwoordelijk is voor de begeleiding en beoordeling van het werkplekleren van een groep studenten op een opleidingsschool. Dit team functioneert vanuit de visie dat het leren wordt gezien als een actief en constructief proces waarbij wordt gefocust op de professionele ontwikkeling van de student. Hierbij wordt van de IO verwacht het accent te leggen op de wederkerige verbinding tussen theorie en praktijk.

Naast de verantwoordelijkheid voor het begeleiden en beoordelen van de student heeft de IO de taak om bij te dragen aan de ontwikkeling op school- en/of bestuursniveau. Deze ontwikkeling is met name gericht op het samen zorgen voor het goed opleiden, begeleiden en beoordelen van onze aanstaande leraren, kortom de kwaliteit van Samen Opleiden. Per partnerschap bestaan er (kleine) verschillen in hoe concreet invulling wordt gegeven aan werkplekleren.

1.2 Afspraken werkplekleren (WPL)

Tijdens WPL bij een opleidingsschool gelden de volgende afspraken:

Begeleiding en verantwoordelijkheden

- Je voert je werkzaamheden uit onder begeleiding van je mentor, schoolopleider en instituutopleider.
- Als jouw opleidingsschool een andere vakantie heeft dan Saxion, volg je de vakanties van de opleidingsschool. Tijdens Saxion-vakanties ben je dan op stage.

Verlof en afwezigheid

- Bijzonder verlof kan alleen in overleg met je mentor, schoolopleider én instituutopleider.
- Ziek- en herstelmelding doe je zelf, volgens de regels van je opleidingsschool. Meld je ziekte of herstel ook zo snel mogelijk bij de schoolopleider.
- Ben je door andere omstandigheden afwezig? Geef dit door aan je mentor, schoolopleider en instituutopleider.
- Als je door ziekte of andere omstandigheden je verplichtingen niet kunt nakomen, bepalen jullie samen of verlenging nodig is en hoe je je stage succesvol kunt afronden.

Voorzieningen en regels

- Je opleidingsschool zorgt voor de juiste faciliteiten zodat jij je taken kunt uitvoeren.
- Je volgt de geldende regels, voorschriften en aanwijzingen rondom orde, veiligheid en gezondheid van de opleidingsschool.
- Je respecteert de privacyregels van de opleidingsschool en handelt volgens de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming).

Vertrouwelijkheid

- Je behandelt vertrouwelijke informatie met zorg en deelt niets wat je niet mag delen. Als informatie nodig is voor je beoordeling, kan Saxion deze onder geheimhouding inzien.

Sociale veiligheid

- De opleidingsschool beschermt je tegen intimidatie en discriminatie. Gelijke rechten staan altijd voorop.

Probleemoplossing

- Bij vragen of problemen spreek je eerst je mentor aan. Is dat niet voldoende? Dan kun je terecht bij de schoolopleider of instituutopleider.
- Bij een geschil op de opleidingsschool overleg je eerst met de schoolopleider. Zowel jij als je mentor kan het probleem aan de schoolopleider en/of instituutopleider voorleggen. In overleg met de opleidingsschool dient een oplossing voor het probleem gevonden te worden.
- Wordt het geschil niet opgelost? Dan beoordeelt de instituutopleider de situatie en zoekt een passende oplossing.

Beëindiging van de stage

Je stage stopt:

- Aan het einde van de stageperiode of het schooljaar;
- Wanneer je stopt met je studie aan Saxion;
- Wanneer alle betrokkenen akkoord zijn met het beëindigen.

Tussentijdse beëindiging kan gebeuren:

- Door de opleidingsschool, wanneer je afspraken of regels niet nakomt, of je je niet professioneel gedraagt. Dit gebeurt altijd in overleg met jou, de schoolopleider en instituutopleider.
- Door Saxion, als de stage niet past bij de onderwijsdoelen of niet goed verloopt. Ook dan wordt er eerst met jou, de schoolopleider en instituutopleider overlegd.

VOG (Verklaring Omtrent het Gedrag)

- Je moet aan het begin van je stage een geldige VOG kunnen laten zien en een kopie aanleveren. Je vraagt deze aan bij je gemeente of via een bestuur. Meer informatie hierover vind je op de website van het [Partnerschap Lerende Leraren](#) & [Partnerschap De Stedendriehoek](#).

1.3 Stageovereenkomst werkpleklers & LIO

Naast bovenstaande afspraken wordt een stageovereenkomst werkpleklers ondertekend. Een stageovereenkomst is een stagecontract waarop staat wat de rechten en plichten zijn van een stagiair. Oftewel: wat wordt er verwacht van een stagiair en wat kan de stagiair van de WPL-school en de mentor, schoolopleider en instituutopleider verwachten tijdens de stageperiode. Er staan allemaal praktische zaken in een stageovereenkomst. Denk onder andere aan de duur van de stage, hoe iedereen omgaat met data en de toepasselijkheid van de verzekeringen van de WPL-school en Saxion, naast de eigen verzekering van de student. Daarnaast is de overeenkomst nodig in verband met mogelijke controle van de arbeidsinspectie en afspraken binnen de Vereniging Hogescholen.

Bij de start van de LIO-fase wordt een stageovereenkomst specifiek voor de LIO ondertekend.

Bovenstaande stageovereenkomsten zijn te downloaden in Brightspace in de omgeving 'werkpleklers' en op te halen vanuit de sites van de partnerschappen.

2. Bekwaamheidseisen

2.1 Beroepsbeeld en bekwaamheden

Het beroepsbeeld presenteert de visie op het beroep leraar basisonderwijs en duidt de richting waarin studenten zich ontwikkelen. Het beroepsbeeld bevat drie verschillende bekwaamheden, die afgeleid zijn van de bekwaamheden zoals deze door de Onderwijscoöperatie zijn vastgesteld en in de wet Besluit Bekwaamheidseisen leraren verankerd is (Rijksoverheid, 2017).

De bekwaamheidseisen van de Onderwijscoöperatie aangevuld met doelen gericht op de eigen professionele ontwikkeling dienen als basis voor de doelen binnen werkplekleren en beschrijven welke kennis, inzichten en vaardigheden je moet hebben verworven als resultaat van een leerproces.

Elke bekwaamheid is voorzien van bijbehorende kernen en prestatie-indicatoren die gezamenlijk en in samenhang jou in staat stellen de eindkwalificaties leraar basisonderwijs te behalen. De vier bekwaamheden zijn: pedagogische bekwaamheid, vakdidactische bekwaamheid, vakinhoudelijke bekwaamheid en professionele ontwikkeling. In de volgende paragrafen worden bekwaamheden kort beschreven.

Pedagogische bekwaamheid

De student creëert met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze een veilig, ondersteunend en stimulerend, pedagogisch leerklimaat voor zijn leerlingen. Hij kan vertrouwen bij leerlingen stimuleren, hen aanmoedigen en motiveren. Hij heeft kennis van groepsprocessen en weet deze op een adequate wijze te sturen en te begeleiden. Hij heeft zicht op de leefwereld van leerlingen en hun sociaal-emotionele achtergrond. Hij houdt hiermee rekening in zijn onderwijs. Hij volgt de ontwikkeling van zijn leerlingen in hun leren en gedrag en stemt daarop zijn handelen af. Hij draagt bij aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen. Hij heeft kennis van ontwikkelingstheorieën en de gedragswetenschappelijke theorie en kan deze betrekken op zijn pedagogisch handelen. Hij heeft kennis van veelvoorkomende ontwikkelings- en gedragsproblemen en –stoornissen en kan deze signaleren en indien nodig met hulp van anderen oplossingen zoeken en doorverwijzen (Onderwijscoöperatie, 2014). Bij de bekwaamheid ‘pedagogisch handelen’ gaat het om de pedagogische aspecten van het handelen van de leraar of onderwijsondersteuner en bestaat uit twee kernen:

PH. kern 1 - pedagogisch handelen

PH. kern 2 - bijdragen aan brede pedagogische doelen

Vakdidactische bekwaamheid

Vakdidactisch bekwaam wil zeggen dat de student de inhoud leerbaar maakt voor zijn leerlingen in afstemming met zijn collega's en het onderwijskundige beleid van de school (Onderwijscoöperatie, 2014). De student heeft kennis van de didactiek; hij heeft kennis van verschillende relevante leer- en onderwijstheorieën en middelen en weet hoe deze te benutten zijn in zijn onderwijs. Zo heeft de student kennis van verschillende methodes, digitale leermaterialen en digitale middelen en kent verschillende didactische leer- en werkvormen. De student kent verschillende doelen van evalueren, toetsen en examineren. Daarnaast heeft de student basisonderwijs vakdidactische kunde, waarmee bedoeld wordt op het kunnen afstemmen en evalueren van het onderwijs op het niveau en kenmerken van de leerlingen. De student kan daartoe bij het voorbereiden van onderwijs doelen stellen, leerstof selecteren, betrouwbare toetsen kiezen, maken of samenstellen. De student kan dit onderwijs uitvoeren en organiseren en daarbij doelmatig gebruik maken van digitale leermiddelen en materialen, de leerling begeleiden en een adequaat klassenmanagement realiseren. Tenslotte kan de student het onderwijs evalueren door de voortgang te volgen, de resultaten te toetsen, te analyseren en te beoordelen. Hij kan feedback vragen van leerlingen en collega's en daarmee zijn

didactisch handelen evalueren, analyseren, bijstellen en ontwikkelen. Deze leeruitkomst betreft de Dublindescriptor 2 (DD2): Toepassen van kennis en inzicht: De student is in staat om zijn/ haar kennis en inzicht op dusdanige wijze toe te passen dat dit een professionele benadering van het beroep laat zien. Tevens is de Dublindescriptor 3 (DD3) 'Oordeelsvorming', aan de orde. De student is in staat om relevante gegevens te verzamelen en te interpreteren met het doel een oordeel te vormen gebaseerd op relevante aspecten. Bij de bekwaamheid '(vak)didactisch handelen' gaat het om (vak)didactische aspecten van het handelen van de leraar of onderwijsondersteuner en bestaat uit drie kernen:

VDH. kern 1 (vak)didactisch ontwerpen en voorbereiden

VDH. kern 2 (vak)didactisch uitvoeren

VDH. kern 3 (vak)didactisch evalueren

Vakinhoudelijk bekwaam

De student heeft een grondige beheersing van de basisvakken taal en rekenen en heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in tenminste één van de andere vakken. De beheersing omvat het boven de stof staan, de kennis van de doorlopende lijnen en de samenhang tussen de verschillende vakken in het curriculum evenals kennis van de verschillende manieren waarop de leerlingen de leerstof kunnen opvatten, interpreteren en leren.

Vakinhoudelijk bekwaam wil zeggen dat de student de inhoud van zijn onderwijs beheerst. De student staat boven de stof en kan die zo samenstellen, kiezen en/of bewerken dat zijn leerlingen die kunnen leren. De student kan vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden leggen naar het dagelijks leven, met werk en met wetenschap en bijdragen aan de algemene vorming van zijn leerlingen. De student houdt zijn vakken actueel. (Onderwijscoöperatie, 2014).

De vakkennis en kunde voor deze leeruitkomst zijn gebaseerd op de landelijke kennisbases voor Rekenen Wiskunde, Taal, Engelse taal, bewegingsonderwijs, handschrift, de kennisbases binnen de domeinen Oriëntatie op jezelf en de wereld en Kunstzinnige oriëntatie en de generieke kennisbasis (Commissie Kennisbasis Pabo, 2011). De student heeft een grondige beheersing van de basisvakken taal en rekenen en heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in tenminste één van de andere vakken. De beheersing omvat het boven de stof staan, de kennis van de doorlopende lijnen en de samenhang tussen de verschillende vakken in het curriculum evenals kennis van de verschillende manieren waarop de leerlingen de leerstof kunnen opvatten, interpreteren en leren. Deze leeruitkomst betreft de Dublindescriptor 1 (DD1) 'Kennis en inzicht'; de student heeft aantoonbare kennis en inzicht van een vakgebied.

Bij de bekwaamheid '(vak)inhoudelijke expertise' gaat het om beheersing van de (vak)inhoudelijke kennis en vaardigheden zoals vastgelegd voor het betreffende vakgebied (of vak, leergebied, leerinhoud) en kwalificatieniveau. Het gaat daarbij om de eigen beheersing van kennis en vaardigheden van het vakgebied, niet om de (vak)didactische kennis en vaardigheden.

Het is nodig om (vak)inhoudelijke expertise apart te kunnen benoemen en aantonen, omdat dit de flexibiliteit vergroot voor degenen die een tweede bevoegdheid willen halen, willen verbreden in een leergebied of doorstromen naar het eerstegraadsgebied. Door inhoudelijke expertise apart te benoemen kan er ook ingespeeld worden op het ontstaan van nieuwe vakgebieden.

Onderzoekend handelen en professionele identiteit

De student doorgrondt de complexiteit van het beroep van leerkracht basisonderwijs en heeft een brede kijk op de wereld met betrekking tot de ontwikkelingen van het beroepenveld. Hij kan zijn professioneel handelen (als expert, ontwerper, coach, rolmodel en onderzoeker) uitleggen, verantwoorden en afstemmen op verschillende doelgroepen die betrokken zijn bij zijn leerlingen (collega's, ouders, zorgverleners en anderen). Hij verantwoordt zijn onderwijs vanuit (actuele) pedagogische en onderwijskundige concepten en zijn onderwijs sluit aan bij de 21e eeuw. Zijn onderwijs draagt bij aan burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerling tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene.

De student kan zelfstandig zijn eigen professionele ontwikkeling vormgeven, kansen benutten, eigen passies inzetten voor inspirerend onderwijs en neemt zijn collega's hierin mee. De student heeft een onderzoekende houding, is ondernemend en beschikt over zelfkennis en eigen leervaardigheden om zo bij te dragen aan de onderwijsontwikkeling en het professionele werkklimaat in zijn school. De student realiseert deze onderwijsontwikkeling in samenwerking met zijn team en collega's door gerichte leerlingobservaties, het oplossen van praktijkproblemen en door (mee te werken aan) praktijkgericht onderzoek. De student heeft een open instelling, kan advies geven en ontvangen van collega's of andere deskundigen en dit op een evenwichtige manier meenemen in zijn eigen professionele ontwikkeling. De student kan kritisch omgaan met verschillende informatiebronnen en bewust keuzes maken (afgewogen oordeelsvorming) met betrekking tot zijn eigen professionele ontwikkeling door middel integratieve reflectie (Onderwijscoöperatie, 2014).

Bij 'onderzoekend handelen' gaat het om het onderzoekend handelen, oftewel het zichtbaar maken van onderzoekend vermogen.

Professionele identiteit is ingedeeld in drie subcategorieën:

PI.1 professioneel ontwikkelen

PI.2 professionele identiteit expliciteren

PI.3 professioneel werken

PI.1. Professioneel ontwikkelen

De onderwijsprofessional reflecteert kritisch op de eigen professionele handelen en de eigen kwaliteiten. De onderwijsprofessional ontwikkelt zich voortdurend in het werk, leert samen met en van collega's, op basis van reflectie in interactie met de omgeving en de beroepsgroep. De onderwijsprofessional werkt samen in (regionale of andere) netwerken. De onderwijsprofessional stuurt zelfstandig de eigen voortgezette professionalisering met behulp van reflectie en persoonlijke doelen, waarbij hij de volgende ontwikkelingsstap binnen de eigen persoonlijk ontwikkelperspectief schetst.

PI.2. Professionele identiteit expliciteren

De onderwijsprofessional expliciteert de professionele identiteit door de eigen visie op onderwijs (praktijktheorie) te onderzoeken op onderliggende overtuigingen, normen en waarden, en te spiegelen aan die van anderen aan de hand van dilemma's uit de onderwijspraktijk.

De onderwijsprofessional neemt verantwoordelijkheid binnen de professionele ruimte en verantwoordt keuzes op grond van een onderbouwde visie op onderwijs, met aandacht voor de regionale en (inter)nationale context.

PI.3. Professioneel werken

De onderwijsprofessional communiceert en werkt samen met leerlingen, collega's, ouders/verzorgers en anderen die bij de leerlingen betrokken zijn.

De onderwijsprofessional handelt volgens morele en beroepsethische normen.

De onderwijsprofessional organiseert, plant en stelt prioriteiten binnen de taken/taakgebieden, ook toegepast op de middellange termijn.

2.2 Werkplekleerdoelen

De in de vorige paragraaf beschreven bekwaamheden zijn vertaald naar indicatoren, verdeeld in fase A, B, C en D. Iedere fase staat voor een periode van de studie.

Zoals je kunt zien in de omschreven WPL-doelen is iedere bekwaamheid verdeeld in kernen. Iedere kern is weer verdeeld in een aantal gedragsindicatoren. Dat zijn meer concrete beschrijvingen van gewenst leerkrachtgedrag. Deze indicatoren zijn voor jou richtinggevend voor je ontwikkeling tot leerkracht. Je wordt daarbij niet op iedere indicator apart beoordeeld. De beoordeling vindt plaats op het niveau van de kernen, die uiteindelijk samen de beoordeling van de bekwaamheid vormen. De WPL-doelen zijn er om richting te geven aan jouw eigen ontwikkeling tot leerkracht. De doelen zijn daartoe per fase ingedeeld. Het ontwikkelingsproces bij WPL zien we als een concentrisch proces. Dat betekent dat je in iedere fase ook de doelen uit voorliggende fasen moet blijven aantonen. Zo moet je in fase B ook de doelen van fase A kunnen laten zien in die specifieke, nieuwe context. De ontwikkeling kan zo ononderbroken doorgaan en tegelijk hebben we oog voor verschillende ontwikkelingsprocessen en beroepscontexten. Het kan bijvoorbeeld zo zijn dat in een nieuwe fase of context aangetoonde doelen minder of juist meer tot uiting komen en dat je juist al doelen aantoont behorend bij een officieel volgende fase. Dit proces van jouw ontwikkeling volg je nauwgezet met jouw mentor, school- en instituutsopleider. Meer info, zie [bijlage C](#).

3. Beoordeling werkplekleren

De beoordeling van werkplekleren vindt plaats na elk kwartiel en daarmee vier keer per studiejaar. We hanteren twee vormen van beoordeling: een formatieve beoordeling (na kwartiel 1 en 3) en een summatieve beoordeling (na kwartiel 2 en 4).

3.1 Formatieve beoordeling

De formatieve beoordeling bestaat uit een zelfbeoordeling en bespreking, en is bedoeld om jou inzicht te geven in je ontwikkeling tot op dat moment: waar ben je al goed in en waar wil je de komende periode extra aandacht aan besteden? Anders gezegd: wat zijn je concrete leerdoelen voor de komende periode? Dat noemen we ook wel een zelfevaluatie. Je beoordeelt jezelf in eJournal aan de hand van de leerdoelen voor werkplekleren (zie [bijlage C](#)) en je bespreekt dit met je mentor, schoolopleider en/of instituutsopleider..

3.2 Summatieve beoordeling

De summatieve beoordeling is een eindbeoordeling over één semester werkplekleren. Deze beoordeling wordt gegeven door je mentor, schoolopleider en/of instituutsopleider en wordt met jou besproken. Je start deze beoordeling met een zelfevaluatie. Deze is niet van invloed op de beoordeling die je van je mentor, schoolopleider en/of instituutsopleider ontvangt. Uiteraard bespreek je je zelfevaluatie wel in het beoordelingsgesprek.

Je mentor en je schoolopleider (en/of instituutsopleider vullen beiden hun beoordeling van jouw stage in. Vervolgens dien je als student deze collectie van stage-evaluaties in.

Je gaat daarna met je studiecoach in gesprek over je algehele studievoortgang en professionele ontwikkeling.

In de jaaragenda werkplekleren (zie [bijlage A](#)) kun je zien op welke momenten er iets van je wordt verwacht met betrekking tot de beoordeling van WPL. Een volledige instructie voor beoordeling en workflow zijn te vinden in [bijlage B](#). Voor de eindbeoordeling van de stage gelden onderstaande beoordelingsnormen:

Onvoldoende:	niet voldaan aan de voorwaardelijke eisen en/of één of meer onvoldoendes bij de beoordeling van de bekwaamheid.
Voldoende:	voldaan aan de voorwaardelijke eisen, geen onvoldoendes bij de beoordeling van de bekwaamheden. Er is maximaal één onvoldoende bij de kernen gescoord.
Goed:	voldaan aan de voorwaardelijke eisen, geen onvoldoendes, tenminste drie (van de vier) bekwaamheden beoordeeld met 'goed'.
Uitmuntend:	voldaan aan de voorwaardelijke eisen, geen onvoldoendes en tenminste drie (van de vier) bekwaamheden beoordeeld met uitmuntend, de andere bekwaamheid is beoordeeld met goed.

Beoordeling WPL is voldoende of hoger

Je bent goed op weg en je kunt verder gaan in deze fase of je gaat aan het einde van het studiejaar naar een volgende fase. Je verandert nu van stagegroep en/of bouw.

Als je beoordeling op **één kern** van een bekwaamheid met een onvoldoende is beoordeeld, maar is de totale bekwaamheid wel voldoende, dan ga je wel door naar de volgende fase. Uiteraard stel je voor jezelf dan weer nieuwe leerdoelen vast.

Beoordeling WPL is onvoldoende

Voorlopige onvoldoende en herbeoordeling

Als één van de bekwaamheden na semester 1 met een onvoldoende worden beoordeeld dan betekent dit dat werkplekleren met een voorlopige onvoldoende wordt afgerond

Na één periode vindt een herbeoordeling plaats van de betreffende bekwaamheid. Is deze dan voldoende, dan kan de fase afgerond worden en kun je verder naar de volgende fase.

Onvoldoende en herkansing

Als meerdere bekwaamheden met een onvoldoende worden beoordeeld dan betekent dit dat werkplekleren met een onvoldoende wordt beoordeeld en de gehele stage herkanst dient te worden. Deze herkansing van het werkplekleren vindt plaats in de volgende periode of studiejaar. Je vervolgt dan de stage in een nieuwe stagegroep, maar blijft werken aan de doelen die met een onvoldoende waren beoordeeld. Uiterlijk in de laatste week van deze periode wordt het definitieve oordeel uitgesproken over de herkansing van het werkplekleren. Bij een voldoende (of hogere) beoordeling na de periode van herkansing wordt de stage gecontinueerd. Bij opnieuw een onvoldoende beoordeling volgt een gesprek tussen de student en de opleiders over stage, voortzetting opleiding en daarbij behorende kansen en risico's.

Specifiek voor eerstejaars:

Als meerdere bekwaamheden na semester 2 met een onvoldoende worden beoordeeld dan betekent dit dat werkplekleren met een onvoldoende wordt beoordeeld. De stage wordt dan herkanst aan de hand van een second opinion, wat betekent dat een andere instituutsopleider, op basis van een lesbezoek een oordeel uitspreekt over de stage. Bij een voldoende (of hogere) beoordeling van de herkansing op basis van een second opinion kan de stage in de opleiding worden vervolgd mits de student voldoende studiepunten heeft behaald. Een onvoldoende beoordeling van Werkplekleren A leidt tot een negatief studieadvies met afwijzing, aangezien het werkplekleren één van de selectiecriteria is aan het eind van jaar 1 (zie ook OER, artikel 6, op mijnsaxion.nl).

Hierna volgt een schematische weergave van de verschillende scenario's behorend bij de summatieve beoordelingen:

Beoordeling bekwaamheid	Eindbeoordeling WPL	Vervolg
Alle bekwaamheden minimaal voldoende en maximaal 1 kern met een onvoldoende	Voldoende of hoger	Nieuwe fase WPL
Eén bekwaamheid onvoldoende*	Voorlopig onvoldoende	Voorwaardelijk naar nieuwe fase WPL en herbeoordeling na 1 periode
	Herbeoordeling na 1 periode voldoende	Voortzetting WPL
	Herbeoordeling WPL onvoldoende	Gesprek met beoordelaars over WPL, mogelijkheden en risico's
Meer dan één bekwaamheid onvoldoende	Onvoldoende	Fase WPL herkansen

* In de stages fase WPL A tot en met fase WPL C1 is het mogelijk om een 'voorlopig onvoldoende' te krijgen, met herbeoordeling en daarna bij 'voldoende' voortzetting in de volgende fase. Bij beoordeling van fase WPL C2 is dat niet mogelijk, omdat een starteis voor de LIO, fase WPL D, is dat fase WPL C2 minimaal 'voldoende' is beoordeeld.

4. Opdrachten in de praktijk

Kennis is een noodzakelijke, maar niet voldoende voorwaarde voor professioneel handelen in de praktijk. De oefening, toepassing, de integratie, het ervaren vindt plaats in de door theorie geïnformeerde praktijk en kernpraktijken. Door middel van onder andere het werkplekleren in de onderwijspraktijk, het uitvoeren van kernpraktijken en het doen van onderzoek wordt verworven kennis toegepast bij het handelen in authentieke beroepssituaties.

Vanuit de verschillende leereenheden worden daarnaast opdrachten aangedragen die uitgevoerd worden in de praktijk. De achtergronden, inhoud en praktische invulling is per periode te vinden in Brightspace.

- De eerstejaars studenten zijn in september 2025 gestart in een nieuw curriculum. Een overzicht van de modules en de praktijkopdrachten per kwartiel is te raadplegen via Brightspace én in het *spoorboekje*. Dit spoorboekje staat tevens op de websites van de partnerschappen.
- De tweede- en derdejaars studenten maken hun opleiding af volgens het bestaande curriculum. Een overzicht van de modules en de praktijkopdrachten per kwartiel is te raadplegen via Brightspace.

Bijlage A Jaarplanning werkplekleren deeltijd

Tweede jaar regulier en derde jaar regulier/tweede jaar verkort

	Eerste semester	Tweede semester
Tweede jaar regulier	WPL Fase B: minimaal 25 dagen Start in week 1.3 vanaf 15 september 2025. Afronding vóór 02 februari 2026. Vastgesteld aantal dagen in overleg plannen op de opleidingsschool en minimaal 1 vaste dag per week. Week 1.9 formatieve beoordeling-zelfbeoordeling WPL. Week 2.9 beoordeling mentor, SO en IO WPL (formatief).	WPL Fase B: minimaal 25 dagen, wisselen van groep en/of bouw Start bij voorkeur vanaf 09 februari 2026. Afronding vóór de zomervakantie 2026. Vastgesteld aantal dagen in overleg plannen op de opleidingsschool en minimaal 1 vaste dag per week. Week 3.9 formatieve beoordeling-zelfbeoordeling WPL. Week 4.9 summatieve beoordeling mentor SO en IO WPL.
Derde jaar regulier/ Tweede jaar verkort	WPL Fase C: minimaal 25 dagen Start zo spoedig mogelijk na de zomervakantie 2025. Afronding vóór 02 februari 2026. WPL in de bouw van de gekozen leeftijdsspecialisatie. Vastgesteld aantal dagen in overleg plannen op de opleidingsschool en minimaal 1 vaste dag per week. Week 1.9 formatieve beoordeling WPL. Week 2.9 summatieve beoordeling mentor SO en IO WPL.	WPL Fase D: minimaal 25 dagen, wisselen van groep en/of bouw (afstudeerfase) Start bij voorkeur vanaf 09 februari 2026. Afronding vóór de zomervakantie 2026. Vastgesteld aantal dagen in overleg plannen op de opleidingsschool en minimaal 1 vaste dag per week. Week 3.9 formatieve beoordeling WPL. Week 4.9 summatieve beoordeling mentor SO en IO WPL.
		Zomervakantie 2026 Zomervakantie regio midden 18 juli t/m 30 augustus 2026 (ook Saxionvakantie) Zomervakantie regio zuid 11 juli t/m 23 augustus 2026 Zomervakantie regio noord 04 juli t/m 16 augustus 2026

Jaarplanning werkplekieren pabo deeltijd jaar 1

Vierjarig traject

	Eerste semester	Tweede semester
Eerste Jaar	WPL Fase A1: minimaal 25 dagen Start in week 1.3 vanaf 15 september 2025. Afronding vóór 02 februari 2026. Vastgesteld aantal dagen in overleg plannen op de opleidingsschool en minimaal 1 vaste dag per week. Week 1.9 formatieve beoordeling WPL. Week 2.9 summatieve beoordeling WPL.	WPL Fase A2: minimaal 25 dagen, wisselen van bouw Start bij voorkeur vanaf 09 februari 2026. Afronding vóór de zomervakantie 2026. Vastgesteld aantal dagen in overleg plannen op de opleidingsschool en minimaal 1 vaste dag per week. Week 3.9 formatieve beoordeling WPL. Week 4.9 summatieve beoordeling mentor SO en IO WPL.
		Zomervakantie 2026 Zomervakantie regio midden 18 juli t/m 30 augustus 2026 (ook Saxionvakantie) Zomervakantie regio zuid 11 juli t/m 23 augustus 2026 Zomervakantie regio noord 04 juli t/m 16 augustus 2026

Jaarplanning werkplekieren pabo deeltijd jaar 1

3-jarig (OA);

	Eerste semester	Tweede semester
Eerste Jaar	WPL Fase A2: minimaal 25 dagen Start in week 1.3 vanaf 15 september 2025. Afronding vóór 02 februari 2026. Vastgesteld aantal dagen in overleg plannen op de opleidingsschool en minimaal 1 vaste dag per week. Week 1.9 formatieve beoordeling WPL. Week 2.9 summatieve beoordeling WPL.	WPL Fase B1: minimaal 25 dagen, wisselen van bouw Start bij voorkeur vanaf 09 februari 2026. Afronding vóór de zomervakantie 2026. Vastgesteld aantal dagen in overleg plannen op de opleidingsschool en minimaal 1 vaste dag per week. Week 3.9 formatieve beoordeling WPL. Week 4.9 summatieve beoordeling mentor SO en IO WPL.
		Zomervakantie 2026 Zomervakantie regio midden 18 juli t/m 30 augustus 2026 (ook Saxionvakantie) Zomervakantie regio zuid 11 juli t/m 23 augustus 2026 Zomervakantie regio noord 04 juli t/m 16 augustus 2026

Jaarplanning werkplekleren pabo deeltijd jaar 1

2,5-jarig traject (AdPep; hbo-niet aanverwant)

2-jarig traject (hbo-aanverwant)

Studenten werkplekleren in overleg opleidingsschool.

	Eerste semester	Tweede semester
Eerste jaar	WPL Fase A2: minimaal 25 dagen Start in week 1.3 vanaf 15 september 2025. Afronding vóór 02 februari 2026. Vastgesteld aantal dagen in overleg plannen op de opleidingsschool en minimaal 1 vaste dag per week (donderdag). Week 1.9 formatieve beoordeling WPL. Week 2.9 summatieve beoordeling WPL.	WPL Fase B2: minimaal 25 dagen, wisselen van bouw Start bij voorkeur vanaf 09 februari 2026. Afronding vóór de zomervakantie 2026. Vastgesteld aantal dagen in overleg plannen op de opleidingsschool en minimaal 1 vaste dag per week. Week 3.9 formatieve beoordeling WPL. Week 4.9 summatieve beoordeling mentor SO en IO WPL.
		Zomervakantie 2026 Zomervakantie regio midden 18 juli t/m 30 augustus 2026 (ook Saxionvakantie) Zomervakantie regio zuid 11 juli t/m 23 augustus 2026 Zomervakantie regio noord 04 juli t/m 16 augustus 2026

Jaarplanning werkplekieren pabo deeltijd verkorte route halfjaarlijkse instroom

	Eerste semester	Tweede semester
Eerste/Tweede jaar (start februari 2025)	WPL Fase B: minimaal 25 dagen, wisselen van bouw Start week 1.3. Afronding vóór week 3.1. Vastgesteld aantal dagen in overleg plannen op de opleidingsschool en minimaal 1 vaste dag per week. Week 1.9 formatieve beoordeling WPL. Week 2.9 summatieve beoordeling mentor SO en IO WPL.	WPL Fase C: minimaal 25 dagen Start bij voorkeur week 3.1., 2 februari. Afronding vóór de zomervakantie. WPL in de bouw van de gekozen leeftijdsspecialisatie. Vastgesteld aantal dagen in overleg plannen op de opleidingsschool en minimaal 1 vaste dag per week. Week 3.9 formatieve beoordeling WPL. Week 4.9 summatieve beoordeling mentor SO en IO WPL.
Tweede jaar (start februari 2024)	WPL Fase D: minimaal 25 dagen, wisselen van groep en/of bouw (afstudeerstage). Start zo spoedig mogelijk na de zomervakantie. Afronding vóór week 3.1. WPL in de bouw van de gekozen leeftijdsspecialisatie. Vastgesteld aantal dagen in overleg plannen op de opleidingsschool en minimaal 1 vaste dag per week. Week 1.9 formatieve beoordeling WPL. Week 2.9 summatieve beoordeling mentor SO en IO WPL.	
		Zomervakantie 2026 Zomervakantie regio midden 18 juli t/m 30 augustus 2026 (ook Saxionvakantie) Zomervakantie regio zuid 11 juli t/m 23 augustus 2026 Zomervakantie regio noord 04 juli t/m 16 augustus 2026

Jaarplanning werkplekleren pabo deeltijd halfjaarlijkse instroom (instroom februari 2026)

	Eerste semester	Tweede semester
Eerste jaar 4-jarig traject		WPL Fase A1: minimaal 25 dagen, wisselen van bouw Start bij voorkeur vanaf 09 februari 2026. Afronding vóór de zomervakantie 2026. Vastgesteld aantal dagen in overleg plannen op de opleidingsschool en minimaal 1 vaste dag per week. Week 3.9 formatieve beoordeling WPL. Week 4.9 summatieve beoordeling mentor, SO en IO WPL.
Eerste jaar 3-jarige; 2,5-jarige; 2-jarige trajecten		WPL Fase A2: minimaal 25 dagen, wisselen van bouw. Start bij voorkeur vanaf 09 februari 2026. Afronding vóór de zomervakantie 2026. Vastgesteld aantal dagen in overleg plannen op de opleidingsschool en minimaal 1 vaste dag per week. Week 3.9 formatieve beoordeling WPL. Week 4.9 summatieve beoordeling mentor, SO en IO WPL.
		Zomervakantie 2026 Zomervakantie regio midden 18 juli t/m 30 augustus 2026 (ook Saxionvakantie) Zomervakantie regio zuid 11 juli t/m 23 augustus 2026 Zomervakantie regio noord 04 juli t/m 16 augustus 2026

Bijlage B Instructie & workflow voor de beoordeling WPL

Uitgangspunt: Het initiatief voor alle fasen van de (zelf)beoordeling ligt bij de student.

Richtlijn voor afronding →	Week 1.9* 3 t/m 7 november 2025	Week 2.9* 19 t/m 23 januari 2026	Week 3.9* 6 t/m 10 april 2026	Week 4.8/ 4.9* 15 t/m 26 juni 2026
Voltijd	Z	Z+B	Z	Z+B

Z = Zelfbeoordeling

B = Beoordeling door mentor en schoolopleider/instituutsopleider

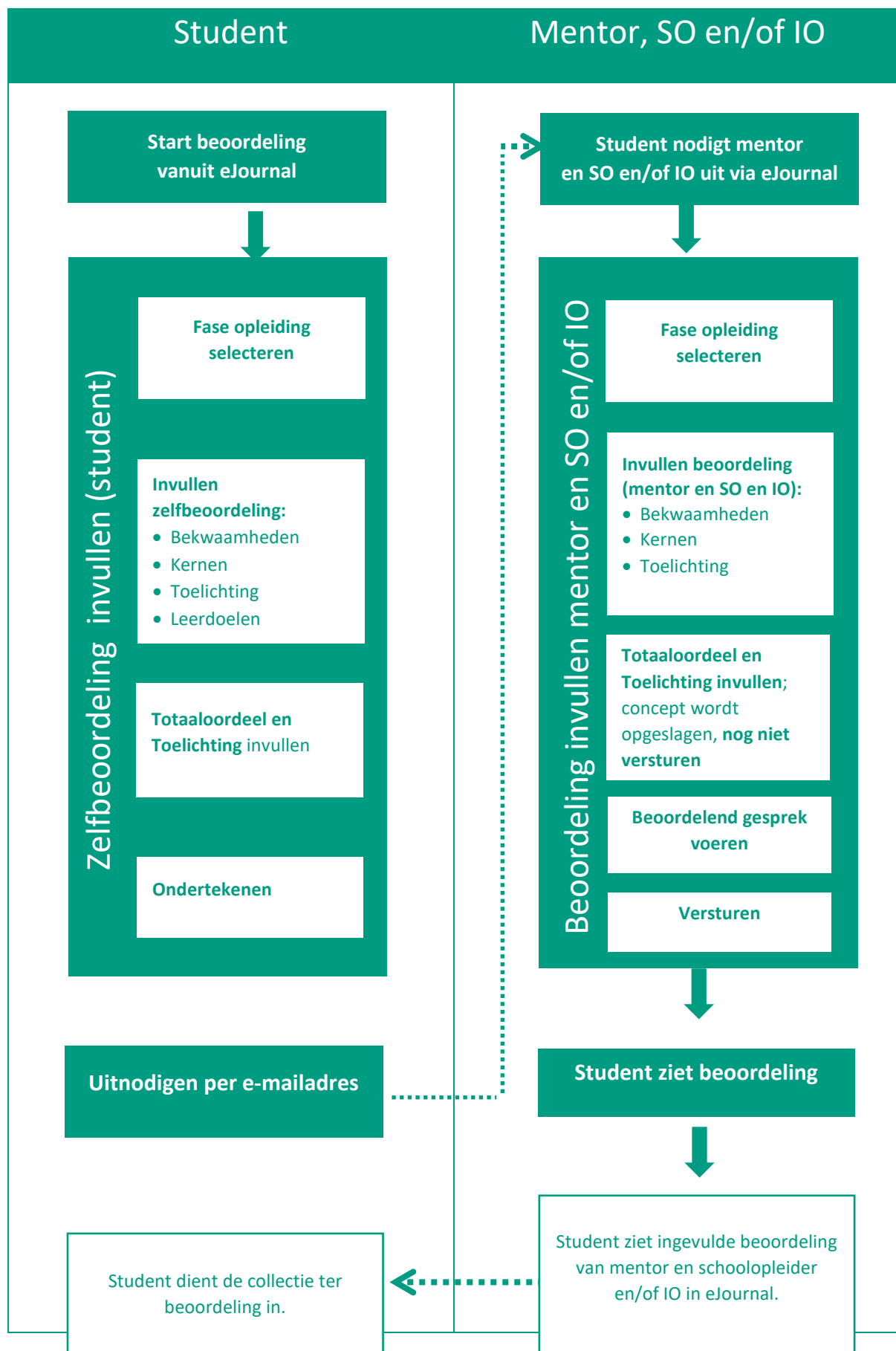
WPL ZELFBEOORDELING (Z) Formatief Bachelor

1. De student vult de zelfbeoordeling in via eJournal en formuleert daarbij doelen aan het eind van het formulier bij 'waardering'. Zie handleiding [Zelfbeoordeling maken](#)
2. De student nodigt de mentor uit om de zelfevaluatie te bekijken (geen beoordeling). Zie handleiding [Zelfbeoordeling delen met je mentor](#)
3. De mentor 'accepteert' het verzoek en bekijkt de zelfbeoordeling in eJournal en kan eventueel feedback toevoegen (geen beoordeling) en klikt op 'publiceren'. Zie handleiding [Feedback geven op zelfbeoordeling als externe begeleider](#)
4. De student deelt vervolgens zijn zelfevaluatie met schoolopleider/instituutsopleider via eJournal om deze te bekijken (en vraagt feedback, geen beoordeling). Zie handleiding [Zelfbeoordeling delen met je schoolopleider/instituutsopleider](#)
5. De student maakt een afspraak voor een gesprek.
6. Er vindt een ontwikkelingsgericht gesprek plaats.
7. De instituutsopleider van de student stelt zich op de hoogte van de zelfbeoordeling.

WPL ZELFBEOORDELING + BEOORDELING (Z+B) Summatief Bachelor

1. De student vult de beoordeling in via eJournal en formuleert daarbij nieuwe doelen bij 'waardering'. Zie handleiding [Zelfbeoordeling maken](#)
2. De student nodigt eerst de mentor uit om de beoordeling in te vullen via eJournal. Zie handleiding [Zelfbeoordeling delen met je mentor](#)
3. De mentor 'accepteert' het verzoek en vult de beoordeling in via eJournal en klikt op 'publiceren'. Zie handleiding [Feedback geven op zelfbeoordeling als externe begeleider](#)
4. De student nodigt vervolgens de schoolopleider en/of instituutsopleider uit om de beoordeling in te vullen via eJournal. Zie handleiding [Zelfbeoordeling delen met je schoolopleider/instituutsopleider](#)
5. De schoolopleider en/of instituutsopleider 'accepteert' het verzoek en vult de beoordeling in via eJournal en klikt op 'publiceren'.
6. De schoolopleider/instituutsopleider nodigt de student uit voor een beoordelend gesprek.
7. Er vindt een beoordelend gesprek plaats (student, mentor en schoolopleider/instituutsopleider).
8. De student dient zijn collectie in eJournal in ter beoordeling, door op de knop 'Collectie ter beoordeling indienen' te klikken en te bevestigen. Zie handleiding [Collectie ter beoordeling aanbieden](#).
9. De instituutsopleider bekijkt summatieve beoordeling en verwerkt de beoordeling werkplekieren (O/V/G/U) van de student eerst in eJournal en zet deze daarna in Bison. Zie handleiding [Summatieve beoordeling geven](#).

Alle stappen binnen eJournal staan bij [handleidingen in screensteps](#).

Bijlage C Leerdoelen Werkplekieren (Studiejaar 2025-2026)

Voltijd
Jaar 1: WPL fase A (beoordeling na semester 1 (A1) en na semester 2 (A2)) Jaar 2: WPL fase B (beoordeling na semester 3 (B1) en na semester 4 (B2)) Jaar 3: WPL fase C (beoordeling na semester 5 (C1) en na semester 6 (C2)) Jaar 4: WPL fase C (beoordeling na semester 7 (C2), semester 2: WPL fase D LIO, beoordeling na semester 8 - D1 LIO en D2 LIO <i>N.B. In werkplekieren bouwen studenten voort op én voldoen ze aan eerdere fasen.</i>

Deeltijd
Jaar 1 4-jarig traject WPL fase A (beoordeling na semester 1 A1 en na semester 2 A2) Jaar 1 3-jarig traject WPL fase A (beoordeling na semester 1, A2); WPL fase B1 (beoordeling na semester 2) Jaar 1 2,5-jarig traject/ 2-jarig traject WPL fase A (beoordeling na semester 1, A2); WPL fase B1 (beoordeling na semester 2) Jaar 2 regulier WPL fase B (beoordeling na semester 1 (formatief) en na semester 2 (summatief)) Jaar 2 verkort/ Jaar 3 regulier WPL fase C (beoordeling na semester 1); WPL fase D - LIO (beoordeling na semester 2) Halfjaarlijkse instroom cohort februari 2024 WPL fase D - LIO (beoordeling na semester 1) Halfjaarlijkse instroom cohort februari 2025 WPL fase B (beoordeling na semester 1); WPL fase C (beoordeling na semester 2) <i>N.B. In werkplekieren bouwen studenten voort op én voldoen ze aan eerdere fasen.</i>

Pedagogische bekwaamheid	WPL A Oriëntatie- en basisfase Indicatoren	WPL B Verdiepingsfase Indicatoren	WPL C Profileringsfase Indicatoren	WPL D - LIO Afstudeerfase Indicatoren
	Kern 1: Pedagogisch handelen			
	Fase A	Fase B	Fase C	Fase D
	De student • draagt actief bij aan een veilig en stimulerend pedagogisch leef- en leerklimate, waarbij hij oog heeft voor de behoeften, gevoelens en ontwikkeling van elke individuele leerling. • stimuleert het zelfvertrouwen en de motivatie van de leerling. • analyseert en onderbouwt zijn pedagogisch handelen op individueel niveau aan de hand van praktijkervaringen en relevante vakliteratuur. Op basis hiervan formuleert de student een beargumenteerd en persoonlijk antwoord op de vraag: 'Wie ben ik als leerkracht?' • volgt actief de ontwikkeling van leerlingen in hun leren en gedrag tijdens de les, maakt bewust contact en stemt zijn pedagogisch handelen af op de behoeften en signalen van de leerlingen. • communiceert actief met mentor rondom de leerling.	De student • zorgt voor een veilig en stimulerend pedagogisch leef- en leerklimate op groepsniveau, waarbij hij bewust inspeelt op groepsdynamica en de interactie tussen leerlingen bevordert. • stimuleert het zelfvertrouwen en de motivatie van de leerlingen tijdens een les in de praktijk. • onderbouwt zijn pedagogisch handelen op groepsniveau met behulp van relevante literatuur. • communiceert actief met diverse betrokkenen rondom de leerlingen en is daarbij omgevingsbewust.	De student • creëert samen met de leerlingen een veilig en stimulerend pedagogisch leef- en leerklimate, waarbij hij bewust rekening houdt met de diversiteit binnen de groep. • zet actief in op het opbouwen van positieve relaties, het versterken van groepsdynamiek en het gezamenlijk opstellen van groepsregels, met name in de gouden weken. • signaleert pedagogische vraagstukken gericht op de groep en kan zijn pedagogisch handelen hierop aanpassen op individueel- en groepsniveau • volgt de ontwikkeling van leerlingen in hun leren en gedrag en stemt zijn pedagogisch handelen daarop af in overleg met collega's. • stimuleert het zelfvertrouwen en de motivatie van leerlingen om te leren.	De student • signaleert vraagstukken en ontwerpt pedagogisch passende leeractiviteiten voor leerlingen, begeleidt deze/voert deze uit en evalueert zijn handelen en het effect van de leeractiviteiten. Waar nodig benut hij de zorgstructuur van de onderwijsinstelling. • onderbouwt zijn pedagogisch handelen met behulp van actuele pedagogische inzichten. • volgt de ontwikkeling van leerlingen in hun leren en gedrag en stemt zijn pedagogisch handelen, in overleg met collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn, daarop af. • communiceert actief met diverse betrokkenen rondom de leerlingen, is omgevings sensitief en benut de diverse sociale netwerken rond de leerling.

Kern 2: Bijdragen aan brede pedagogische doelen				
Fase A		Fase B	Fase C	Fase D
De student • volgt de sociaalemotionele en morele ontwikkeling van individuele leerlingen en kan hierover in gesprek gaan met mentor of schoolopleider. • onderbouwt zijn handelen om de sociaal emotionele en morele ontwikkeling van individuele leerlingen te stimuleren.		De student • signaleert met behulp van literatuur de sociaalemotionele en morele ontwikkeling en de ontwikkeling van wendbaarheid en weerbaarheid van leerlingen. • onderbouwt zijn handelen op groepsniveau om de sociaalemotionele en morele ontwikkeling van individuele leerlingen te stimuleren. • draagt bij aan sociaalmaatschappelijke en ethische doelen als duurzaamheid, inclusie en democratisch burgerschap, op grond van de actuele maatschappelijke context.	De student • stimuleert de sociaalemotionele en morele ontwikkeling en de ontwikkeling van wendbaarheid en weerbaarheid van leerlingen. • draagt in samenwerking met collega's bij aan sociaalmaatschappelijke en ethische doelen als duurzaamheid, inclusie en democratisch burgerschap op grond van de actuele maatschappelijke context en de verwachte toekomstige veranderingen voor leerlingen.	De student • draagt actief bij aan de burgerschapsvorming en de ontwikkeling van elke leerling tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene, ook in diens oriëntatie op beroepen of vervolgoopleidingen en het ontwikkelen van een beroepsidentiteit (gebruikmakend van netwerken/structuren van de organisatie). • draagt met zijn handelen bij aan het uitvoeren van de onderwijsvisie van de school, en aan de kwalificatie, socialisatie en subjectificatie van de leerlingen.

Vakdidactische bekwaamheid	WPL A Oriëntatie- en basisfase Indicatoren	WPL B Verdiepingsfase Indicatoren	WPL C Profileringsfase Indicatoren	WPL D - LIO Afstudeerfase Indicatoren
	Kern 1: Vakdidactisch ontwerpen en voorbereiden			
	Fase A	Fase B	Fase C	Fase D
	Kernen 1. Vakdidactisch ontwerpen en voorbereiden 2. Vakdidactisch uitvoeren 3. Vakdidactisch evalueren De student • ontwerpt leeractiviteiten met een bestaande methode, afgestemd op leerdoelen. • richt de fysieke en/of digitale leeromgeving in, passend bij de leerdoelen. • onderbouwt het eigen (vak)didactisch handelen met behulp van actuele (vak)didactische inzichten, verkregen in en gebaseerd op theorie en praktijk. • ontwerpt onderwijs voor verschillende vak- en vormingsgebieden vanuit leerkrachtsturing en vanuit onderwijs dat meer leerlinggericht is. • ontwerpt onderwijs waarbij hij aansluit bij leef- en belevingswerelden van leerlingen en onderwijs waarbij hij leerlingen inleidt in nieuwe en onbekende werelden.	De student • ontwerpt leeractiviteiten en richt de fysieke en/of digitale leeromgeving in, aansluitend op doelen, niveau en leerlingkenmerken. • past, samen met collega's, een serie lesactiviteiten aan dat onderdeel is van een grotere onderwijseenheid of doorgaande lijn, afgestemd op langeretermijndoelen van het vakgebied, via een proces van analyseren, ontwerpen, maken, uitvoeren, evalueren en bijstellen. • kan voor verschillende vak- en vormingsgebieden van de basisschool onderwijs ontwerpen, waarbij naast de leerinhoud het leren van de leerlingen wordt ondersteund en ontwikkeld (leren als doel en leren als middel). • past diverse didactische modellen toe (meer leerkrachtgestuurd; meer leerlinggericht; gericht op aansluiten en inleiden).	De student • ontwerpt leeractiviteiten en richt de fysieke en/of digitale leeromgeving in, in afstemming met collega's en passend bij het onderwijskundig beleid van de school. • ontwikkelt samen met collega's lessenseries, afgestemd op langeretermijndoelen van het vakgebied, via een proces van analyseren, ontwerpen, maken, uitvoeren, evalueren en bijstellen. • onderbouwt het eigen (vak)didactische handelen met behulp van actuele (vak)didactische inzichten en werkwijzen en legt relaties tussen theorie en praktijk. • kan passend en inclusief onderwijs ontwerpen waarbij hij op verschillende manieren rekening houdt met verschillen tussen leerlingen. • kan lessen ontwerpen waarbij tenminste twee vakken zijn geïntegreerd.	De student • ontwerpt zelfstandig leeractiviteiten en richt de fysieke en/of digitale leeromgeving in. De leerinhouden van het vakgebied en de inzet van de verschillende (vak)didactische methodieken en middelen zijn duidelijk gerelateerd zijn aan de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van de leerlingen. • ontwikkelt samen met collega's ook grotere onderwijseenheden, doorgaande lijnen en leertrajecten, afgestemd op langere termijndoelen van het vakgebied, via een proces van analyseren, ontwerpen, maken, uitvoeren, evalueren en bijstellen. • onderbouwt het eigen (vak)didactische handelen met behulp van actuele (vak)didactische inzichten en werkwijzen, met oog voor relatie tussen verschillende vakgebieden. • zorgt samen met collega's voor (vak)didactische innovaties binnen de school.

Kern 2: Vakdidactisch uitvoeren				
Fase A	Fase B	Fase C	Fase D	
De student - voert in een les planmatig en doelgericht een onderwijs- of begeleidingsactiviteit uit gebruikmakend van een bestaande lesmethode. - zorgt voor een gestructureerd lesverloop. - communiceert duidelijk over verwachtingen en leerdoelen en motiveert leerlingen. - legt de leerstof begrijpelijk en aansprekend uit. - zet (digitale) leermiddelen doelgericht in. - begeleidt leerlingen actief, stelt stimulerende vragen en geeft gerichte, opbouwende feedback. - bevordert samenwerking, zelfwerkzaamheid en zelfstandigheid. - observeert een onderwijsprofessional tijdens de uitvoering op de onderwijssituatie en is in staat een gesprek te voeren over het aanpassen van het handelen door gebruik te maken van verschillende inzichten uit praktijk en theorie. - kan voor verschillende vak- en vormingsgebieden van de basisschool, onderwijs uitvoeren vanuit leerkrachtsturing en vanuit onderwijs dat meer leerlinggericht is. - kan voor verschillende vak- en vormingsgebieden van de basisschool onderwijs uitvoeren,	De student - voert, in afstemming met collega's, tijdens een serie lessen planmatig en doelgericht meerdere onderwijs- en begeleidingsactiviteiten uit gebruikmakend van een lesmethode of eigen ontworpen materiaal. - maakt in een serie lessen gebruik van verschillende (vak)didactische activerende werkvormen, aansluitend bij de gestelde doelen, om het leren betekenisvol te maken en ervoor te zorgen dat leerlingen de gestelde doelen ten aanzien van het vakgebied behalen. - kan door inzichten vanuit de literatuur en ervaringen in de praktijk het handelen op verschillende manieren aanpassen op de situatie. - biedt leerstrategieën aan om het zelfstandig werken te bevorderen (leren als middel en leren als doel). - vraagt leerlingen na te denken over strategieën bij de aanpak (leren als middel en leren als doel). - laat lesovergangen ordelijk verlopen en hanteert een efficiënte en flexibele organisatie (klassenmanagement)	De student - voert zelfstandig, in afstemming met collega's, planmatig en doelgericht onderwijs- en begeleidingsactiviteiten uit gedurende een hele schooldag. - bevordert dat leerlingen een actief aandeel hebben in de keuze, planning en beoordeling van hun werk of spel. - maakt gebruik van (vak)didactische, activerende werkvormen, aansluitend bij de gestelde doelen en specifieke talenten en leerbehoeften van leerlingen, om het leren betekenisvol te maken en leerlingen te activeren om de gestelde doelen ten aanzien van het vakgebied te behalen. Houdt daarbij rekening met verschillen tussen leerlingen. - stemt de instructie en didactische aanpak af op de onderwijsbehoeften op groeps-, subgroep-, en individueel niveau. - kan zijn klassenmanagement afstemmen op de bestaande regels en routines.	De student - voert zelfstandig, in afstemming met collega's, planmatig en doelgericht onderwijs- en begeleidingsactiviteiten uit. - draagt zorg voor een overzichtelijke, ordelijke, taakgerichte sfeer in de klas en de lessen gedurende een hele schooldag en hanteert daarbij een efficiënte en flexibele organisatie ten bate van de leer- en ontwikkelingsactiviteiten (klassenmanagement). - handelt met persoonlijke aandacht voor leerlingen, volgens beroepsethische normen, en doet recht aan de aanwezige diversiteit.	

	waarbij hij aansluit bij leef- en belevingswerelden en onderwijs waarbij hij leerlingen inleidt in nieuwe en onbekende werelden. • klassenmanagement: zorgt voor een overzichtelijke sfeer, laat de lesfasen binnen de les ordelijk verlopen en is in staat om de geplande organisatie flexibel aan te passen bij onvoorziene omstandigheden. • formuleert heldere, eenduidige opdrachten en vragen voor leerlingen in een les die betrekking hebben op klassenmanagement en taakuitvoering (taaldoel).			
--	---	--	--	--

Kern 3: Vakdidactisch evalueren				
Fase A		Fase B	Fase C	Fase D
De student		De student	De student	De student
• zorgt tijdens een les voor passende formatieve evaluatie (bijv. via controlevragen) en heeft zicht op wat kinderen geleerd hebben. • analyseert regelmatig of de leerdoelen gerealiseerd worden. • kan voor verschillende vak- en vormingsgebieden van de basisschool, onderwijs evalueren vanuit leerkrachtsturing en vanuit onderwijs dat meer leerlinggericht is. • kan voor verschillende vak- en vormingsgebieden van de basisschool onderwijs evalueren, waarbij hij aansluit bij leef- en belevingswerelden en onderwijs waarbij hij leerlingen inleidt in nieuwe en onbekende werelden.		• zorgt in een serie lessen voor passende formatieve evaluatie en summatieve toetsing. • past lessen inhoudelijk aan op basis van evaluatieresultaten. • kan voor verschillende vak- en vormingsgebieden van de basisschool onderwijs evalueren • evalueert met leerlingen strategieën bij de aanpak van het leren (leren als middel en leren als doel).	• volgt bij de uitvoering en na afloop van het onderwijs de ontwikkeling van leerlingen in de te bereiken (korte en lange termijn) leerdoelen van het vakgebied. • zorgt voor passende formatieve evaluatie en summatieve toetsing, analyseert regelmatig en adequaat of en hoe de leerdoelen gerealiseerd worden, monitort het effect van de evaluaties en toetsing en stelt op basis van deze analyse zo nodig de leeractiviteiten bij. • kan relevante informatie verzamelen over leerlingen en deze vertalen in onderwijsbehoeften. • kan leerproblemen signaleren en kan indien nodig met hulp van collega's oplossingen zoeken of doorverwijzen. • kan toetsen ontwikkelen, toetsresultaten beoordelen, analyseren en interpreteren en kan de kwaliteit van toetsen en examens beoordelen.	• gebruikt meerdere evaluatie-instrumenten op groeps- en individueel niveau en stelt op basis van deze analyse zo nodig de leeractiviteiten of grotere onderwijseenheden of leertrajecten (vak)didactisch bij.

Vakinhoudelijk bekwaam	WPL A Oriëntatie- en basisfase Indicatoren	WPL B Verdiepingsfase Indicatoren	WPL C Profileringsfase Indicatoren	WPL D - LIO Afstudeerfase Indicatoren
	Fase A	Fase B	Fase C	Fase D
	De student • beheerst de leerstof qua kennis en vaardigheden gericht op het behalen van de kerndoelen van het primair onderwijs. • heeft kennis van de wereld. • beheerst de basisvakken: taal en rekenen.	De student • beheerst de leerstof qua kennis en vaardigheden gericht op het behalen van de kerndoelen van het primair onderwijs. • toont aan dat hij zich heeft verdiept in de leerstof voor de onderbouw of bovenbouw.	De student • verdiept zich in de opbouw van het curriculum en de doorlopende leerlijnen. • bouwt vanuit de leerlijnen voort op het voorgaande onderwijs. • ontwikkelt onderwijs dat aansluit op eerdere leerervaringen van leerlingen en bereidt leerlingen effectief voor op vervolgonderwijs. • laat in zijn onderwijs zien dat hij zich als vakspecialist theoretisch en praktisch verdiept heeft in twee basisschoolvakken (vakprofileringen).	De student • beheerst alle basisschoolvakken. • overziet de opbouw van het curriculum en de doorlopende leerlijnen.

	WPL A Oriëntatie- en basisfase Indicatoren	WPL B Verdiepingsfase Indicatoren	WPL C Profileringsfase Indicatoren	WPL D - LIO Afstudeerfase Indicatoren
Onderzoekend handelen en professionele identiteit Kernen: 1.Onderzoekend handelen 2.Professionele identiteit: -Professioneel ontwikkelen -Professionele identiteit expliciteren -Professioneel werken	Kern 1: Onderzoekend handelen			
	Fase A	Fase B	Fase C	Fase D
	De student • is nieuwsgierig en toont een onderzoekende houding. • kan de relevante en betrouwbare informatiebronnen vinden en inzetten voor de beroepspraktijk (taaldoel-lezen). • kan zijn lessen verantwoorden met behulp van theorie. • maakt gebruik van bronnen die in de opleiding worden aangeboden, bij de theoretische verantwoording in het lesvoorbereidingsformulier. • stelt vragen naar aanleiding van onderwijspraktijk aan de mentor/schoolopleider. • houdt rekening met onderzoeksethische aspecten: houdt zich aan de regels in het kader van de privacybescherming, de Algemene Verordening Gegevenshantering (AVG), denk aan video en het delen van leerlingresultaten. • deelt opbrengsten met medestudenten en begeleiders.	De student • is nieuwsgierig en heeft een onderzoekende houding naar hoe onderwijs vormgegeven kan worden, rekening houdend met verschillen tussen leerlingen. • zoekt naar aanleiding van zijn eigen onderwijspraktijk zelf naar vraagstukken op groepsniveau en zoekt actief naar passende oplossingen. • komt met nieuwe ideeën op basis van relevante theoretische kennis of praktijkkennis uit de school. • onderzoekt een enkelvoudig praktijkvraagstuk voor het verbeteren van de eigen onderwijspraktijk en evalueert daarbij op basis van verzamelde resultaten uit de beroepspraktijk. • houdt rekening met onderzoeksethische aspecten waaronder de waarden van de gedragscode wetenschappelijke integriteit: eerlijkheid, zorgvuldigheid, transparantie, onafhankelijkheid en verantwoordelijkheid [bij het uitoefenen van een interview of observatie].	De student • heeft een kritisch onderzoekende houding naar ontwikkelingen op schoolniveau. • zoekt proactief naar vraagstukken in de eigen onderwijspraktijk op groepsniveau en aansluiten bij ontwikkelingen op schoolniveau. • onderzoekt op een systematische en navolgbare wijze enkelvoudige praktijkvraagstukken voor het verbeteren van de eigen onderwijspraktijk en maakt daarbij gebruik van verschillende perspectieven van belanghebbenden en kennis van relevante theoretische bronnen, denk aan passend onderwijs en handelingsgericht werken. • evalueert daarbij op basis van verzamelde leerlingresultaten uit de beroepspraktijk ten behoeve van de ontwikkeling van leerlingen in de groep (handelingsgericht werken). • kan een bijdrage leveren aan ontwikkelingen in de school door gebruik te maken van expertise van binnen en buiten de school.	De student • zoekt proactief naar mogelijke vraagstukken in de eigen onderwijspraktijk om de onderwijspraktijk te verbeteren (op groeps- en schoolniveau). • signaleert, identificeert en onderzoekt op systematische en navolgbare wijze en met een passende mate van grondigheid complexe praktijkvraagstukken, voor het verbeteren van de eigen onderwijspraktijk en maakt daarbij gebruik van praktijkgegevens, verschillende perspectieven van belanghebbenden en kennis van relevante theoretische bronnen. • evalueert daarbij op basis van verzamelde resultaten uit de beroepspraktijk en kan nieuwe verbeteracties formuleren ten behoeve van onderwijsontwikkeling binnen de school (cyclisch werken). • houdt rekening met onderzoeksethische aspecten waaronder de waarden van de gedragscode wetenschappelijke integriteit: eerlijkheid, zorgvuldigheid, transparantie, onafhankelijkheid en

		• deelt opbrengsten met medestudenten en begeleiders.	• houdt rekening met onderzoeksethische aspecten waaronder de waarden van de gedragscode wetenschappelijke integriteit: eerlijkheid, zorgvuldigheid, transparantie, onafhankelijkheid en verantwoordelijkheid en grenzen van de generaliseerbaarheid. • kan opbrengsten vanuit onderzoek delen met medestudenten en het team van onderwijsprofessionals binnen de eigen beroepspraktijk.	verantwoordelijkheid, grenzen aan generaliseerbaarheid, en kwaliteitseisen zoals validiteit en betrouwbaarheid. • deelt de opbrengst vanuit onderzoek met het team van onderwijsprofessionals binnen de eigen beroepspraktijk.
--	--	---	---	---

Kern 2: professionele identiteit [a] professioneel ontwikkelen, b] professionele identiteit expliciteren en c] professioneel werken				
Fase A	Fase B	Fase C	Fase D	
<i>a) professioneel ontwikkelen</i> De student • reflecteert zowel mondeling als schriftelijk kritisch op zijn eigen handelen en zijn kwaliteiten, door gebruik te maken van een reflectiemodel. • kan duidelijk mondeling inzicht geven in zijn eigen ontwikkeling tijdens de gesprekken met mentor/school- / instituutsopleider. • kan zijn onderwijs en zijn pedagogische omgang met zijn leerlingen verantwoorden. • vraagt advies aan collega's. • kan persoonlijke doelen helder formuleren en onderneemt passende activiteiten om zijn ontwikkeling te volgen. • handelt respectvol en integer. • kan lesvoorbereidingen schrijven voor het adequaat organiseren van de les ten dienste van het lesdoel en de eigen leerdoelen (taaldoel). • is zich bewust van eigen taalgebruik en dat van anderen (taaldoel). • werkt samen in en met het team, met zijn studiegenoten en de collega's.	<i>a) professioneel ontwikkelen</i> De student • reflecteert regelmatig en systematisch op zijn professionele handelen en kwaliteiten. • weet wat zijn sterke punten en ontwikkelpunten zijn en heeft een groeiend bewustzijn van zijn professionele ontwikkeling. • legt de inhoud en de didactische aanpak van zijn onderwijsontwikkeling uit en kan dit verantwoorden. • stuurt de eigen voortgezette professionalisering met behulp van reflectie en persoonlijke doelen, waarbij hij de volgende ontwikkelingsstap binnen de eigen persoonlijk ontwikkelperspectief schetst. • is zich bewust van het belang van netwerken en werkt samen met het (leer)team, met zijn studiegenoten en de collega's op de stageschool. • vraagt advies aan collega's of andere deskundigen. • benoemt de volgende ontwikkelingsstap door te reflecteren en vooruit te kijken.	<i>a) professioneel ontwikkelen</i> De student • reflecteert kritisch op zijn eigen professionele handelen en zijn eigen kwaliteiten. • ontwikkelt zich voortdurend in het werk. • leert samen met en van collega's en past ontstane nieuwe inzichten toe in de praktijk. • stuurt de eigen voortgezette professionalisering met behulp van reflectie en persoonlijke doelen, waarbij hij de volgende ontwikkelingsstap binnen het eigen persoonlijk ontwikkelperspectief vaststelt en inzet.	<i>a) professioneel ontwikkelen</i> De student • reflecteert kritisch op zijn eigen professionele handelen en zijn eigen kwaliteiten. • ontwikkelt zich voortdurend in het werk, leert samen met en van collega's, op basis van reflectie in interactie met de omgeving en de beroepsgroep. • gebruikt reflectie als een middel om te leren en past nieuwe inzichten toe in de praktijk. • werkt samen in (regionale of andere) netwerken. • stuurt zelfstandig de eigen voortgezette professionalisering met behulp van reflectie en persoonlijke doelen, waarbij hij de volgende ontwikkelingsstap binnen de eigen persoonlijk ontwikkelperspectief schetst.	

	<i>b] professionele identiteit expliciteren</i> De student • toont belangstelling voor (de visie van) de school en participeert in deelactiviteiten. • onderzoekt zijn professionele identiteit door zijn visie op onderwijs te verkennen en te reflecteren op de onderliggende overtuigingen, normen en waarden. • is in staat om dilemma's/spanningsvelden uit de onderwijspraktijk te herkennen en te bespreken. • communiceert open met collega's.	<i>b] professionele identiteit expliciteren</i> De student • onderzoekt actief zijn professionele identiteit door zijn visie op onderwijs te verkennen en te reflecteren op de onderliggende overtuigingen, normen en waarden. • is in staat om dilemma's uit de onderwijspraktijk te herkennen en te bespreken en hoe deze zijn professionele identiteit beïnvloeden. • verantwoordt keuzes op grond van een onderbouwde visie op onderwijs (van de opleidingsschool).	<i>b] Professionele identiteit expliciteren</i> De student • onderzoekt zijn professionele identiteit door zijn visie op onderwijs te beschrijven op basis van praktijkervaringen, literatuur en rekening houdend met onderliggende overtuigingen, normen en waarden. • kan zijn visie spiegelen aan die van anderen en staat open voor verschillende perspectieven. • neemt verantwoordelijkheid binnen de professionele ruimte en verantwoordt keuzes op grond van een onderbouwde visie op onderwijs (van de opleidingsschool).	<i>b] Professionele identiteit expliciteren</i> De student • expliciteert zijn professionele identiteit door de eigen visie op onderwijs (praktijktheorie) te onderzoeken op onderliggende overtuigingen, normen en waarden, en te spiegelen aan die van anderen aan de hand van dilemma's uit de onderwijspraktijk. • neemt verantwoordelijkheid binnen de professionele ruimte en verantwoordt keuzes op grond van een onderbouwde visie op onderwijs, met aandacht voor de regionale en (inter)nationale context.
--	--	--	---	--

	<i>c] professioneel werken</i> De student • communiceert en werkt samen met de leerlingen en collega's. • handelt volgens morele en beroepsethische normen (integer en respectvol). • kan minder complexe taken (zoals les of activiteit) voorbereiden, organiseren en plannen. • kan zijn handelen beschrijven vanuit eigen perspectief (op basis van argumenten) (taaldoel). • is zich bewust van eigen taalgebruik en dat van anderen (taaldoel). • kan een informeel gesprek voeren met opvoeders (taaldoel). • kan deelnemen aan informatieve gesprekken over eenvoudige, professionele onderwerpen (taaldoel). • kan duidelijk en professioneel corresponderen met mentor, opleiders, docenten en andere professionele relaties (taaldoel). • houdt zich aan gemaakte afspraken.	<i>c] professioneel werken</i> De student • communiceert en werkt samen met de leerlingen en collega's. • handelt volgens morele en beroepsethische normen (integer en respectvol). • kan minder complexe taken (zoals les of vergadering) voorbereiden, organiseren en plannen. • kan minder complexe taken (zoals les of activiteit) voorbereiden, organiseren en plannen.	<i>c] professioneel werken</i> De student • communiceert en werkt samen met de leerlingen, de ouders/verzorgers en zijn collega's. • handelt volgens morele en beroepsethische normen. • is in staat om prioriteiten te stellen binnen taken/taakgebieden. • kan complexe taken (zoals oudergesprekken of zorgoverleggen) organiseren, plannen en uitvoeren.	<i>c] professioneel werken</i> De student • communiceert en werkt samen met leerlingen, collega's, ouders/verzorgers en anderen die bij de leerlingen betrokken zijn. • handelt volgens morele en beroepsethische normen. • organiseert, plant en stelt prioriteiten binnen de taken/taakgebieden, ook toegepast op de middellange termijn. • neemt op constructieve wijze deel aan vormen van overleg binnen de school die een bijdrage leveren aan een goed pedagogisch en vakinhoudelijk/didactisch klimaat, de schoolontwikkeling en de schoolorganisatie.
--	---	--	--	--

¹ Pedagogische bekwaamheid

De student creëert met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze een veilig, ondersteunend en stimulerend, pedagogisch leerklimaat voor zijn leerlingen. Hij kan vertrouwen bij leerlingen stimuleren, hen aanmoedigen en motiveren. Hij heeft kennis van groepsprocessen en weet deze op een adequate wijze te sturen en te begeleiden. Hij heeft zicht op de leefwereld van leerlingen en hun sociaal-emotionele achtergrond. Hij houdt hiermee rekening in zijn onderwijs. Hij volgt de ontwikkeling van zijn leerlingen in hun leren en gedrag en stemt daarop zijn handelen af. Hij draagt bij aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen. Hij heeft kennis van ontwikkelingstheorieën en de gedragswetenschappelijke theorie en kan deze betrekken op zijn pedagogisch handelen. Hij heeft kennis van veelvoorkomende ontwikkelings- en gedragsproblemen en –stoornissen en kan deze signaleren en indien nodig met hulp van anderen oplossingen zoeken en doorverwijzen (Onderwijscoöperatie, 2014).

Bij de bekwaamheid ‘pedagogisch handelen’ gaat het om de pedagogische aspecten van het handelen van de leraar of onderwijsondersteuner. Dit is afzonderlijk van het (vak)didactisch handelen benoemd, omdat het ook pedagogisch handelen buiten een onderwijssituatie kan betreffen.

De bekwaamheid pedagogisch handelen kent een tweedeling:

PH. kern 1 - pedagogisch handelen

PH. kern 2 - bijdragen aan brede pedagogische doelen

² Vakdidactische bekwaamheid

Vakdidactisch bekwaam wil zeggen dat de student de inhoud leerbaar maakt voor zijn leerlingen in afstemming met zijn collega’s en het onderwijskundige beleid van de school (Onderwijscoöperatie, 2014). De student heeft kennis van de didactiek; hij heeft kennis van verschillende relevante leer- en onderwijstheorieën en middelen en weet hoe deze te benutten zijn in zijn onderwijs. Zo heeft de student kennis van verschillende methodes, digitale leermaterialen en digitale middelen en kent verschillende didactische leer- en werkvormen. De student kent verschillende doelen van evalueren, toetsen en examineren. Daarnaast heeft de student basisonderwijs vakdidactische kunde, waarmee bedoeld wordt op het kunnen afstemmen en evalueren van het onderwijs op het niveau en kenmerken van de leerlingen. De student kan daartoe bij het voorbereiden van onderwijs doelen stellen, leerstof selecteren, betrouwbare toetsen kiezen, maken of samenstellen. De student kan dit onderwijs uitvoeren en organiseren en daarbij doelmatig gebruik maken van digitale leermiddelen en materialen, de leerling begeleiden en een adequaat klassenmanagement realiseren. Tenslotte kan de student het onderwijs evalueren door de voortgang te volgen, de resultaten te toetsen, te analyseren en te beoordelen. Hij kan feedback vragen van leerlingen en collega’s en daarmee zijn didactisch handelen evalueren, analyseren, bijstellen en ontwikkelen. Deze leeruitkomst betreft de Dublindescriptor 2 (DD2): Toepassen van kennis en inzicht: De student is in staat om zijn/ haar kennis en inzicht op dusdanige wijze toe te passen dat dit een professionele benadering van het beroep laat zien. Tevens is de Dublindescriptor 3 (DD3) ‘Oordeelsvorming’, aan de orde. De student is in staat om relevante gegevens te verzamelen en te interpreteren met het doel een oordeel te vormen gebaseerd op relevante aspecten.

Bij het leeruitkomstgebied ‘(vak)didactisch handelen’ gaat het om (vak)didactische aspecten van het handelen van de leraar of onderwijsondersteuner. Er kan onderscheid gemaakt worden tussen algemene didactiek en specifieke vakdidactische werkwijzen en modellen die bij een specifieke leerinhoud horen.

Het leeruitkomstgebied (vak)didactisch handelen kent een driedeling:

VDH. kern 1 (vak)didactisch ontwerpen en voorbereiden

VDH. kern 2 (vak)didactisch uitvoeren

VDH. kern 3 (vak)didactisch evalueren

[1] **Taaldoele**n: Als er ‘taaldoel’ achter een omschrijving staat, betekent dit dat het gaat om een doel dat te maken heeft met de professionele taalvaardigheid van de aanstaande leraar. Deze werkwijze sluit aan bij het advies van de taalbeleidsgroep van APO Saxion.

³ (Vak)inhoudelijke expertise

Vakinhoudelijk bekwaam wil zeggen dat de student de inhoud van zijn onderwijs beheerst. De student staat boven de stof en kan die zo samenstellen, kiezen en/of bewerken dat zijn leerlingen die kunnen leren. De student kan vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden leggen naar het dagelijks leven, met werk en met wetenschap en bijdragen aan de algemene vorming van zijn leerlingen. De student houdt zijn vakken actueel. (Onderwijscoöperatie, 2014).

De vakkennis en kunde voor deze leeruitkomst zijn gebaseerd op de landelijke kennisbases voor Rekenen Wiskunde, Taal, Engelse taal, bewegingsonderwijs, handschrift, de kennisbases binnen de domeinen Oriëntatie op jezelf en de wereld en Kunstzinnige oriëntatie en de generieke kennisbasis (Commissie Kennisbasis Pabo, 2011). De student heeft een grondige beheersing van de basisvakken taal en rekenen en heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in tenminste één van de andere vakken. De beheersing omvat het boven de stof staan, de kennis van de doorlopende lijnen en de samenhang tussen de verschillende vakken in het curriculum evenals kennis van de verschillende manieren waarop de leerlingen de leerstof kunnen opvatten, interpreteren en leren. Deze leeruitkomst betreft de Dublindescriptor 1 (DD1) ‘Kennis en inzicht’; de student heeft aantoonbare kennis en inzicht van een vakgebied.

Bij het leeruitkomstgebied ‘(vak)inhoudelijke expertise’ gaat het om beheersing van de (vak)inhoudelijke kennis en vaardigheden zoals vastgelegd voor het betreffende vakgebied (of vak, leergebied, leerinhoud) en kwalificatieniveau. Het gaat daarbij om de eigen beheersing van kennis en vaardigheden van het vakgebied, niet om de (vak)didactische kennis en vaardigheden.

Het is nodig om (vak)inhoudelijke expertise apart te kunnen benoemen en aantonen, omdat dit de flexibiliteit vergroot voor degenen die een tweede bevoegdheid willen halen, willen verbreden in een leergebied of doorstromen naar het eerstegraadsgebied. Door inhoudelijke expertise apart te benoemen kan er ook ingespeeld worden op het ontstaan van nieuwe vakgebieden.

4Onderzoekend handelen en Professionele Identiteit

De student doorgrondt de complexiteit van het beroep van leerkracht basisonderwijs en heeft een brede kijk op de wereld met betrekking tot de ontwikkelingen van het beroepenveld. Hij kan zijn professioneel handelen (als expert, ontwerper, coach, rolmodel en onderzoeker) uitleggen, verantwoorden en afstemmen op verschillende doelgroepen die betrokken zijn bij zijn leerlingen (collega's, ouders, zorgverleners en anderen). Hij verantwoordt zijn onderwijs vanuit (actuele) pedagogische en onderwijskundige concepten en zijn onderwijs sluit aan bij de 21e eeuw. Zijn onderwijs draagt bij aan burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerling tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene.

De student kan zelfstandig zijn eigen professionele ontwikkeling vormgeven, kansen benutten, eigen passies inzetten voor inspirerend onderwijs en neemt zijn collega's hierin mee. De student heeft een onderzoekende houding, is ondernemend en beschikt over zelfkennis en eigen leervaardigheden om zo bij te dragen aan de onderwijsontwikkeling en het professionele werkklimaat in zijn school. De student realiseert deze onderwijsontwikkeling in samenwerking met zijn team en collega's door gerichte leerlingobservaties, het oplossen van praktijkproblemen en door (mee te werken aan) praktijkgericht onderzoek.

De student heeft een open instelling, kan advies geven en ontvangen van collega's of andere deskundigen en dit op een evenwichtige manier meenemen in zijn eigen professionele ontwikkeling. De student kan kritisch omgaan met verschillende informatiebronnen en bewust keuzes maken (afgewogen oordeelsvorming) met betrekking tot zijn eigen professionele ontwikkeling door middel integratieve reflectie (Onderwijscoöperatie, 2014). Dit leeruitkomstgebied kent een tweedeling: onderzoekend handelen en professionele identiteit.

Bij 'onderzoekend handelen' gaat het om het onderzoekend handelen, oftewel het zichtbaar maken van onderzoekend vermogen.

Professionele identiteit kent een indeling in drie subcategorieën:

PI.1 professioneel ontwikkelen

PI.2 professionele identiteit expliciteren

PI.3 professioneel werken

PI.1. A] Professioneel ontwikkelen

De onderwijsprofessional reflecteert kritisch op de eigen professionele handelen en de eigen kwaliteiten. De onderwijsprofessional ontwikkelt zich voortdurend in het werk, leert samen met en van collega's, op basis van reflectie in interactie met de omgeving en de beroepsgroep. De onderwijsprofessional werkt samen in (regionale of andere) netwerken. De onderwijsprofessional stuurt zelfstandig de eigen voortgezette professionalisering met behulp van reflectie en persoonlijke doelen, waarbij hij de volgende ontwikkelingsstap binnen de eigen persoonlijk ontwikkelingsperspectief schetst.

PI.2. B] Professionele identiteit expliciteren

De onderwijsprofessional expliciteert de professionele identiteit door de eigen visie op onderwijs (praktijktheorie) te onderzoeken op onderliggende overtuigingen, normen en waarden, en te spiegelen aan die van anderen aan de hand van dilemma's uit de onderwijspraktijk.

De onderwijsprofessional neemt verantwoordelijkheid binnen de professionele ruimte en verantwoordt keuzes op grond van een onderbouwde visie op onderwijs, met aandacht voor de regionale en (inter)nationale context.

PI.3. C] Professioneel werken

De onderwijsprofessional communiceert en werkt samen met leerlingen, collega's, ouders/verzorgers en anderen die bij de leerlingen betrokken zijn.

De onderwijsprofessional handelt volgens morele en beroepsethische normen.

De onderwijsprofessional organiseert, plant en stelt prioriteiten binnen de taken/taakgebieden, ook toegepast op de middellange termijn.

Bronnen:

Dublin descriptoren. (2016). [wetten.nl - Regeling - Toetsingskader nieuwe opleidingen hoger onderwijs \(NVAO\) - BWBR0015109](https://wetten.nl/Regeling-Toetsingskader-nieuwe-opleidingen-hoger-onderwijs-NVAO-BWBR0015109)

Grift, W. van der. (2015). **ICALT: International Comparative Analysis of Learning and Teaching**. Groningen: Rijksuniversiteit Groningen.

Leraren voor morgen. (2024). [Leraren voor morgen](#)

Meijerink, H. (vz). (2012). **Een goede basis. Advies van de Commissie Kennisbasis Pabo**. Den Haag: HBO-raad, vereniging van hogescholen.

Ministerie van OCW. (z.d.). **Bekwaamheidseisen leraar primair onderwijs** [PDF]. <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/brochures/2017/07/01/bekwaamheidseisen-leraar-primair-onderwijs/bekwaamheidseisen-leraar-primair-onderwijs.pdf>

Onderwijscoöperatie. (2014). **Voorstel bekwaamheidseisen**. <https://www.onderwijscooperatie.nl/wp-content/uploads/sites/2/2016/03/Voorstel-Herijking-Bekwaamheidseisen.pdf>

Platform Samen Opleiden. (z.d.). **Handreiking: Werken met leeruitkomsten**. <https://samenopleiden.nl/uploads/files/juOk5DqikBGpz3NzjbRieSikrDlu8V8b.pdf>

PO raad. [Bekwaamheidseisen leraar primair onderwijs.pdf](#)

Rijksoverheid. (z.d.). **Bekwaamheid van leraren | Werken in het onderwijs**. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/werken-in-het-onderwijs/bekwaamheidseisen-leraren>

Saxion. (2024). **Kernpraktijken, Persoonlijke en professionele ontwikkeling en Toetsplan** Pabo Saxion. Interne uitgave.

Taalbeleidsgroep APO Saxion. (2024). Interne uitgave.

Werkgroep Versterking Samenwerking Saxion. (2017). **Begeleiding van startbekwaam naar basisbekwaam**. Interne uitgave.

Wetten en regeling (z.d.). **Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel** - BWBR0018692*. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0018692/>